

Styrket praksis for børn og unge på delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner

Indhold

1. Indledning
2. Hvem er de københavnske børn og unge, der anbringes på delvist lukkede eller sikrede institutioner?
3. Den pædagogiske ramme for Københavns Kommunes to delvist lukkede institutioner Nexus og Skodsborg samt den sikrede institution Sønderbro
4. anbefalinger til en styrket indsats på anbringelsesområdet
 - Før anbringelsen – Tidlig indsats, løsninger i samarbejde med familien og rette match
 - Under anbringelsen – Mere helhedsorienterede og specialiserede indsatser
 - Efter anbringelsen – Udslusning, overlevering og overgange

Indledning

- Socialudvalget har på baggrund af flere drøftelser bedt Socialforvaltningen om at udarbejde en styrket praksis for børn og unge, der anbringes på delvist lukkede og sikrede institutioner.
- Forvaltningen er blevet bedt om at kigge på en justering af den nuværende anbringelsespraksis samt en styrket pædagogisk ramme for forvaltningens tre interne tilbud; de to delvist lukkede institutioner Nexus og Skodsborg samt den sikrede institution Sønderbro.
- Derudover er forvaltningen også blevet bedt om at se på overgange samt brugen af pædagogisk observation og formålet hermed.
- Forvaltningen har på den baggrund udarbejdet en pædagogisk ramme, der går på tværs af Skodsborg, Nexus og Sønderbro, og som beskriver de vigtigste elementer i den behandlingsmæssige indsats.
- I det følgende beskrives målgruppen, resultaterne af to analyser af sociale anbringelser på sikrede og delvist lukkede døgninstitutioner samt hovedelementerne i den pædagogiske ramme. I forlængelse heraf beskrives en række anbefalinger til en styrket praksis på anbringelsesområdet.

Hvem er de københavnske børn og unge, der anbringes på delvist lukkede og sikrede institutioner?

Målgruppebeskrivelse

- Sønderbro, Nexus og Skodsborg er målrettede forskellige målgrupper. Nexus modtager primært kriminalitetstruede unge med komplekse sociale problematikker, Skodsborg har fokus på unge med psykiske og psykiatriske vanskeligheder, mens Sønderbro blandt andet er for unge i varetægt eller med dom - ofte med høj risikoadfærd og behov for tæt kontrol og sikkerhed.
- Fælles for alle tre tilbud er dog, at de alle arbejder med en meget kompleks gruppe af børn og unge, der alle har flere og massive problematikker. Nogle af de anbragte kan være kriminelle eller stærkt kriminalitetstruede, og nogle af dem vil have begået fx personfarlig eller anden grov kriminalitet.
- Derudover har de ofte en række sociale problematikker, fx stærk selvskade, udadreagerende adfærd, misbrugsproblematikker og psykiske vanskeligheder. Nogle vil være diagnosticerede, mens andre endnu ikke er blevet udredt. Størstedelen af de socialt anbragte er anbragt ud fra et behov for en pædagogisk observation og efter farlighedskriteriet, fordi det vurderes, at barnet eller den unge er til fare for sig selv eller andre.
- De unge har ofte modtaget andre mindre indgribende foranstaltninger eller været anbragt før, hvor flere af dem har en historik med mange rømninger fra deres tidligere anbringelsessted. For nogle har det betydet, at de i længere tid ad gangen har været væk fra pædagogisk indsats og opsyn.
- Mange har vanskeligt ved affektregulering og mentalisering. De kan være til fare for andre fx gennem involvering i personfarlig kriminalitet, psykiske lidelser med fx psykoser, kognitivt lavt funktionsniveau, hvor de ikke kan kende forskel på rigtig og forkert kombineret med en udadreagerende adfærd.
- Målgruppebeskrivelsen understøttes af de kvantitative konklusioner fra hhv. den manuelle sagsgennemgang af københavnske unge på delvist lukkede og sikrede institutioner 2024 og dataanalysen om københavnske unge på delvist lukkede og sikrede institutioner i 2022-2024 udarbejdet af en Tværgående Analyseenhed (se de næste slides).

Københavnske børn og unge anbragt på en sikret institution i 2024 (konklusioner fra sagsgennemgang)

- Knap halvdelen af de anbragte på en sikret institution var ml. 12 og 15 år, mens den anden halvdel var ml. 16 og 18 år. Hovedparten var drenge.
- Knap hver 4. var anbragt på Sønderbro. Resten var anbragt på en af regionernes sikrede institutioner.
- Alle unge, der er anbragt på en sikret institution, er anbragt på farlighedskriteriet, mens 2/3 samtidig også er anbragt til pædagogisk observation.
- Hovedparten af de anbragte på en sikret institution har tidligere været anbragt på en åben eller delvist lukket institution. De fleste af dem har mange skift i anbringelsessted bag sig. Enkelte har også tidligere været anbragt på en sikret institution.
- Hovedparten af de anbragte på en sikret institution har begået kriminalitet/er kriminalitetstruede, har et forbrug af rusmidler samt udadreagerende adfærd (ikke alle har alle tre udfordringer).
- Knap halvdelen har allerede en eller flere diagnoser, mens der er mistanke om psykiske problemstillinger hos resten. Diagnoserne er bl.a. opmærksomhedsforstyrrelse, psykose, nedsat kognitivt funktionsniveau, mental retardering og infantil autisme.
- En lille gruppe har selvskadende adfærd.

I alt 9 københavnske unge blev i 2024 anbragt på en sikret institution.

4 unge blev anbragt på en sikret institution via en afgørelse i Børn- og Ungeudvalget.

5 unge blev anbragt på en sikret institution via en afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Københavnske børn og unge anbragt på en delvist lukket institution i 2024 (konklusioner fra sagsgennemgang)

I alt 9 københavnske unge blev i 2024 anbragt på en delvist lukket institution.

5 unge blev anbragt på en delvist lukket institution via en afgørelse i Børn- og Ungeudvalget.

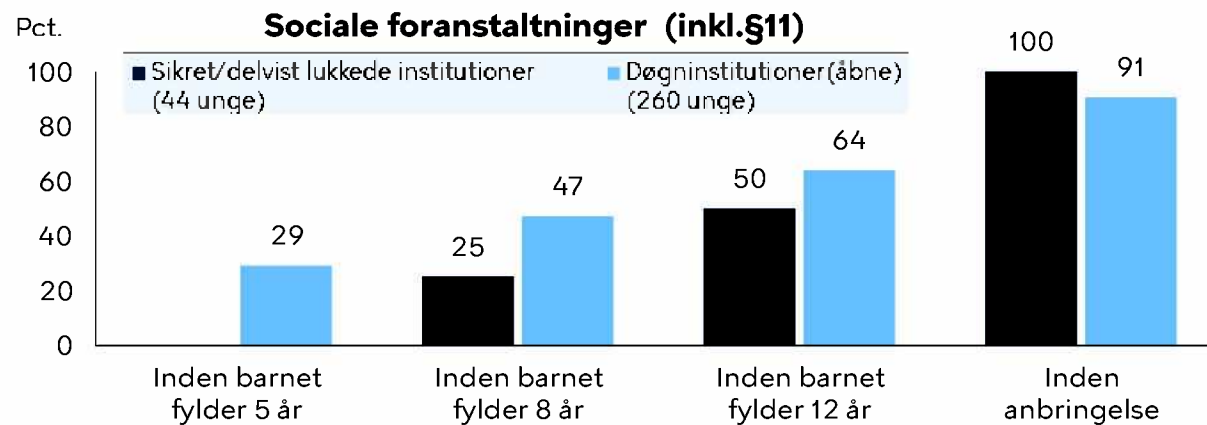
4 unge blev anbragt på en delvist lukket institution via en afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet.

- Omkring halvdelen af de anbragte på en delvist lukket institution var ml. 12 og 15 år, mens den anden halvdel var ml. 16 og 18 år. Der er en ligelig fordeling ml. piger og drenge.
- Knap halvdelen af anbringelserne er på Nexus. De resterende er anbragt på en af regionernes delvist lukkede institutioner.
- Alle unge har været anbragt op til anbringelsen på en delvist lukket institution. Få på sikret institution. Resten i åben regi.
- Anbringelsesgrundlaget er dels kriminel adfærd, andre adfærds- og tilpasningsproblemer samt et forbrug af rusmidler. Alle de anbragte har adfærds- eller tilpasningsproblemer, og ingen er anbragt grundet kriminel adfærd eller misbrugsproblemer alene.
- Mere end halvdelen er selvskadende. I få sager er der hverken kriminalitetsudfordringer eller rusmiddeludfordringer, men alene selvskade.
- Godt halvdelen har udadreagerende adfærd.
- Hovedparten har allerede fået en (eller flere) diagnoser ved anbringelsen, fx adfærdsmæssige vanskeligheder, spiseforstyrrelse, depression, angst, nedsat kognitivt funktionsniveau, infantil autisme, ADHD og Aspergers syndrom. For dem uden diagnose er der bekymring for psykiske problemstillinger.
- Hovedparten har en historik med rømning.

Hovedkonklusioner fra dataanalysen

- Indledningsvist skal det bemærkes, at analysen bygger på et begrænset datagrundlag, hvilket kan have betydning for generaliserbarheden og robustheden af resultaterne.
- Analysen viser, at markant flere unge på delvist lukkede og sikrede institutioner har psykiatriske udfordringer, og de har generelt flere psykiatriske udfordringer end andre anbragte unge.
- Markant flere unge på delvist lukkede og sikrede institutioner har været i berøring med kriminalitet og generelt begået mere kriminalitet sammenlignet med andre anbragte unge.
- De unge vokser oftere op med forældre, der meget tidligt i børnenes liv er i berøring med kriminalitet.
- På trods af det har de sjældnere modtaget en social foranstaltning, inden de er fyldt 12 år sammenlignet med andre anbragte unge. Forskellen udjævnes efter det 12. år.
- Forvaltningen har ikke kendskab til, hvornår der første gang er modtaget underretninger på børnene.

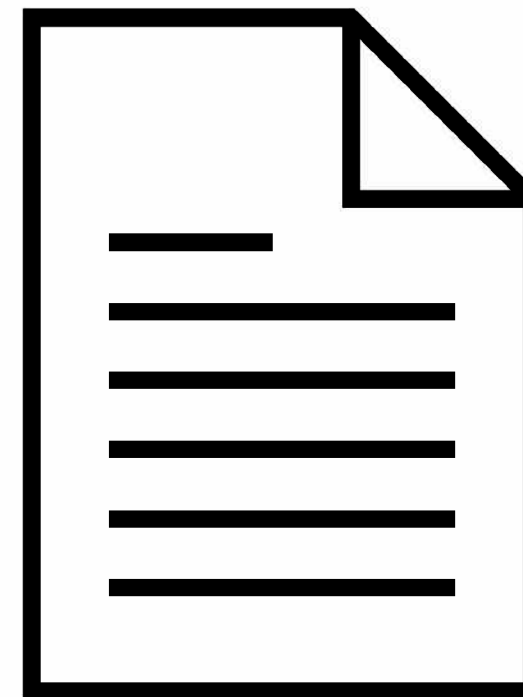
<i>Andel (i pct.)</i>	Delvist lukkede institutioner (11 unge)	Sikrede institutioner (30 unge)	Døgninstitutioner (335 unge)	Andre anbringelsessteder (290 unge)
Haft kontakt til psykiatrien	55	63	59	54
Har mindst én psykiatrisk diagnose	72	73	50	29
Heraf andelen med mere end én psykiatrisk diagnose	38	77	71	52

Den styrkede pædagogiske ramme for delvist lukkede og sikrede institutioner

Introduktion

- Den pædagogiske ramme er udarbejdet med afsæt i den eksisterende stærke socialfaglige og socialpædagogiske praksis på Sønderbro, Nexus og Skodsborg.
- Den bygger desuden på igangværende udviklingstiltag samt identificerede områder, hvor praksis kan styrkes inden for den nuværende økonomiske ramme.
- Rammen afspejler dermed den nuværende praksis, men fungerer også som et fælles fagligt grundlag for Sønderbro, Nexus og Skodsborg fremadrettet.
- Udarbejdelsen af rammen skal også ses i sammenhæng med organisationsændringen pr. 1. januar 2025, hvor døgninstitutionerne er samlet i det nye Center for Børn og Unge.
- Det er første gang, at de fælles værdier på tværs af de tre institutioner er formaliseret i et samlet fagligt dokument.
- Den fælles pædagogiske ramme skal fremover udgøre fundamentet for den samlede indsats.
- "Ovenpå" rammen fremlægger forvaltningen en række anbefalinger og forslag til yderligere styrkelse af praksis på anbringelsesområdet gennem tilførsel af ressourcer.
- Socialforvaltningen vil fremover have et særligt fokus på implementeringen af rammen.

Den pædagogiske ramme: Faglige værdier og principper

- Pædagogikken bygger på et fælles børnesyn: alle børn og unge har ret til udvikling, positive fællesskaber, kendskab til deres rettigheder, oplevelsen af at blive inddraget og en stabil hverdag.
- Mange unge på sikrede og delvist lukkede institutioner har oplevet svigt og utryghed – derfor er relationer, tillid og tryghed helt afgørende første skridt i indsatsen.
- Ro, struktur, omsorg og kontinuitet danner fundamentet, mens små, men betydningsfulde succesoplevelser i hverdagen giver motivation og tro på, at forandring er mulig.
- Tilgangen er præget af ordentlighed og gennemsigtighed: de unge får forklaret baggrunden for beslutninger, også når de er svære, så de oplever, at de voksne handler med ansvar og respekt.

Den pædagogiske ramme: Pædagogiske metoder og tilgange

- **Miljøterapi:** Hverdagen med rutiner, aktiviteter og fællesskaber bruges aktivt som en del af behandlingen. Strukturen skaber overskuelighed, mens fællesskabet giver mulighed for læring og social træning.
- **Relationel pædagogik:** Den tætte og vedholdende relation til en voksen er grundstenen for forandring. Relationer giver de unge oplevelsen af stabilitet, forståelse og støtte i svære situationer.
- **Kognitiv adfærdsterapi (KAT) og mentalisering:** Hjælper de unge med at forstå sammenhængen mellem tanker, følelser og handlinger. Giver redskaber til at regulere impulser og ændre adfærdsmønstre.
- **Traumebevidst tilgang:** Ser symptomer som meningsfulde reaktioner på svære oplevelser. Indsatsen handler om at skabe tryghed, stabilitet og støtte til følelsesregulering, så heling kan ske.
- **Low Arousal og Safewards:** Metoder, der forebygger og nedtrapper konflikter gennem risikovurderinger, tydelige aftaler og trygge rammer. Fokus er på at skabe ro fremfor konfrontation.
- **Inddragelse:** De unge inddrages og deltager i at sætte egne mål og planlægge deres forløb. Når de oplever at have medindflydelse, styrkes motivationen og deres ansvarsfølelse for udviklingen.
- **ADL- og botræning** (madlavning, økonomi, digital dannelse): Styrker de unges evne til at klare hverdagens krav og forbereder dem på en selvstændig tilværelse.
- **Social færdighedstræning:** Hjælper de unge med at regulere følelser, kommunikere konstruktivt og indgå i samarbejde med andre – færdigheder, der er nødvendige for at kunne indgå i skole, uddannelse og samfund.

Den pædagogiske ramme: Kerneelementer i indsatsen

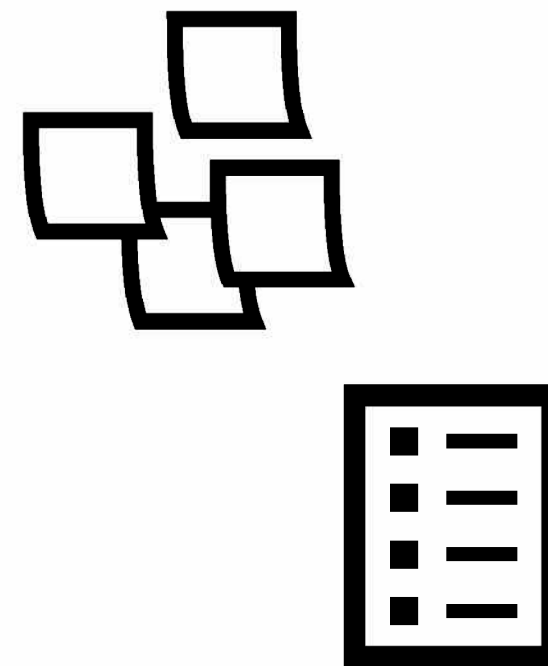
- **Skole og beskæftigelse:** Forløbene tilpasses individuelt, og både boglig undervisning, praktik og kreative aktiviteter bruges til at skabe succesoplevelser og mestring.
- **Sundhed:** Mange unge har helbredsproblemer og usunde vaner. Institutionerne skaber struktur omkring søvn, kost og fysisk aktivitet samt adgang til sundhedstjenester, hvilket støtter trivsel, læring og udvikling. Anbefalinger til styrkelse af indsatsen kan ses på slide 25.
- **Psykiatri:** Mange unge har psykiatriske diagnoser som ADHD eller angst. Institutionerne samarbejder med psykiatrien om behandling og medicin håndtering, mens pædagogikken skaber struktur og relationer til ro og stabilisering. Anbefalinger kan ses på slide 26.
- **Misbrug:** Unge med rusmidler oplever ofte forværrede sociale og psykiske udfordringer. Indsatsen kombinerer behandling med pædagogisk støtte og forebyggelse, så de kan finde nye mestringsstrategier og reducere risikoen for tilbagefald. Anbefalinger kan ses på slide 27.
- **Fritidsaktiviteter:** Gennem idræt, musik og værksteder oplever de unge succes og forbedrede sociale færdigheder. Aktiviteterne tilpasses den enkelte og styrker identitet og evnen til at deltage i positive fællesskaber.
- **Familie og netværk:** Inddrages så vidt muligt, da de ofte er de mest varige relationer. Målet er, at indsatsen ikke stopper ved institutionsdøren, men skaber kontinuitet og støttende netværk i fremtiden. Anbefalinger kan ses på slide 35.
- **Udslusning:** Overgangen er sårbare tidspunkter for de unge. Der er derfor fokus på botræning, økonomi, digital dannelse og netværk. Målet er støtte til kontinuitet, stabilitet og varige forandringer efter opholdet. Anbefalinger kan ses på slide 34.
- **Samarbejde:** Effektive indsatser kræver tæt dialog mellem kommunens sagsbehandlere og institutionerne. Fælles mål og roller sikrer sammenhæng og en rød tråd i de unges forløb

Anbefalinger til en styrket indsats på anbringelsesområdet

Indledning: Grundlaget for vores anbefalinger

Forvaltningens anbefalinger til en styrket praksis på anbringelsesområdet er fremkommet efter et udviklingsarbejde, der trækker på viden fra følgende tre kilder:

- 1 Eksisterende beskrivelser af de pædagogiske rammer og metoder for tilbuddene Sønderbro, Skodsborg og Nexus – sammenfattet i en pædagogisk ramme
- 2 Viden om de unge på delvist lukkede og sikrede institutioner via en dataanalyse udarbejdet af Den Tværgående Analyseenhed om københavnske børn og unge på delvist lukkede og sikrede i 2022-24 samt gennemgang af sager for københavnske børn og unge på delvist lukkede eller sikrede i 2024
- 3 Workshops med driften

Forvaltningens anbefalinger er driftens prioriterede fokusområder både ift. justeringer af nuværende praksis og anbefalinger, som kræver en tilførsel af midler.

Dialogbaserede workshops med driften

- Der har været afholdt to workshops med "driften", bl.a. Skodsborg, Nexus og Sønderbro, myndighedschefer, områdechefer, niveau 2 chefer mv.
- Processen har været åben og dialogbaseret med input fra driften om både udfordringer og løsninger.
- Begge workshops har været omkring hele barnet/den unges "rejse" før, under og efter anbringelse på en delvist lukket eller sikret institution.
- Deltagerne har i den forbindelse drøftet en række temaer med fokus på udfordringer og løsninger:
 - Børnesyn og værdier, herunder tilbageholdelse
 - Fagligt fundament (metoder, tilgange, magtanvendelser, sikkerhed)
 - Sundhed, misbrug og psykiatri
 - Struktur, skole og fritid, forældresamarbejde og overgange.

Anbefalinger til en styrket praksis

Med udgangspunkt i praksis på Nexus, Sønderbro og Skodsborg, dataanalyse, sags gennemgang og workshops med driften har forvaltningen samlet sine anbefalinger til at styrke anbringelsespraksissen for børn og unge på delvist lukkede og sikrede institutioner. Anbefalingerne er samlet under tre overskrifter:

Overskriften 'Før anbringelsen' handler om den tidlige og forebyggende indsats og om at sikre den rette indsats fra start for at undgå sammenbrud og skift for barnet. Anbefalingerne her er således rettet mod alle børn og unge, der får hjælp via Socialforvaltningen, samt de børn og unge, der endnu ikke er i kontakt med forvaltningen, og som har brug for en tidlig indsats.

'Under anbringelsen' sigter mod at styrke indsatsen på forvaltningens anbringelsestilbud med en helhedsorienteret og specialiseret tilgang. Målet er at forebygge forværring af børn og unges vanskeligheder og dermed mindske behovet for anbringelse på delvist lukkede eller sikrede institutioner. Anbefalingerne omfatter både kommunens åbne børne- og ungehjem samt Nexus, Skodsborg og Sønderbro.

'Efter anbringelsen' handler om at sikre, at de unge kommer godt videre efter endt anbringelse – både fra anbringelse på et åbent børne- og ungehjem og fra anbringelser på en delvist lukket eller sikret institution. Disse anbefalinger er ligeledes rettet mod børn og unge på kommunens egne tilbud, herunder Nexus, Skodsborg og Sønderbro.

Før anbringelsen

- Tidlig indsats, løsninger i samarbejde med familie og netværk samt det rette match

Introduktion

Børn og unge på delvist lukkede og sikrede institutioner er blandt de mest udfordrede børn og unge, som vi møder i Socialforvaltningen. Deres udfordringer opstår sjældent fra den ene dag til den anden, men udvikler sig oftest over længere tid. Derfor er det vigtigt at sætte ind tidligere i deres liv, hvis vi vil bremse udviklingen, der i sidste ende kan føre til anbringelse på en delvist lukket eller sikret institution.

Data viser, at børn og unge på delvist lukkede og sikrede institutioner - sammenlignet med andre anbragte børn - sjældnere har fået en forebyggende indsats, inden de fylder tolv år. Det peger på et behov for at se nærmere på, hvorfor det er sådan, og hvordan vi kan ændre billedet. Samtidig er det afgørende at arbejde tættere sammen med forældre og netværk, fordi de repræsenterer de blivende relationer i barnets liv, som bør bevares og styrkes, og fordi indsatsen bliver mere holdbar, når familie og netværk aktivt bidrager. Endelig er det centralt at sikre det rette match mellem barnet eller den unge og anbringelsesstedet, da vi kan se, at mange af de anbragte børn og unge har oplevet sammenbrud i tidligere anbringelser. Når deres behov kobles med anbringelsesstedets kompetencer og ressourcer, øges chancen for en succesfuld anbringelse markant.

Tidlig indsats

Udfordring

- Analysen af tidligere anbragte på delvist lukkede og sikrede institutioner (2022-24) viser, at disse børn og unge sjældnere end børn og unge på åbne børne- og ungehjem har modtaget en tidlig indsats i form af en forebyggende foranstaltning, inden de er fyldt 12 år. Ingen har haft en forebyggende foranstaltning, før de fylder 5 år. Der er kontrolleret for, om de har været anbragt i stedet, og dette er ikke tilfældet.
- De har til gengæld alle haft en forebyggende foranstaltning inden, de bliver anbragt, hvilket peger på, at de forebyggende foranstaltninger først bliver iværksat senere i barndommen for denne gruppe børn og unge.
- Børnene og de unge vokser oftere op med forældre, der er i berøring med kriminalitet end øvrige anbragte unge.

Colourbox

Vi ønsker at styrke (kræver tilførsel af midler)

- For at øge den tidlige opsporing af børn og familier med behov for hjælp har Socialforvaltningen i dag skole- og daginstitutionssocialrådgivere. Hvis opsporingen skal styrkes yderligere, kan der afsættes midler til at øge skole- og daginstitutionssocialrådgivernes tilstedeværelse på skoler og daginstitutioner samt i sundhedsplejen.

Vi styrker

- For at styrke koordinering, samarbejde og videndeling på det kriminalitetsforebyggende område samles indsatserne Københavner-teamet, 18+enhederne, SSP-Sekretariatet og Gadeplansindsats Amager i et nyt samlet område for kriminalitetsforebyggende indsatser i DSI Børn.
- Formålet er 1) ét samlet gadeplanstilbud, der skaber et klart kontaktpunkt for både borgere og fagfolk, 2) en bedre ressourceudnyttelse og mulighed for at prioritere fleksibelt ift. skiftende behov, 3) hurtigere vidensdeling og koordinering, særligt i akutte situationer og 4) styrkelse af SSP-koordinationsgrupperne og udvikling af nye tværgående løsninger.

Involvering og ansvarliggørelse af familie og netværk omkring barnet/den unge

Udfordring

- Familie og netværk udgør ofte de mest stabile relationer i børn og unges liv og er afgørende for at skabe gode, langtidsholdbare løsninger – også under en anbringelse.
- Vi skal derfor blive bedre til at inddrage forældre og netværk samt fastholde deres ansvar og forpligtelser, så både relationen og forældreansvaret bevares.

Vi styrker

- I OFS 2022-23 blev der vedtaget et investeringsforslag om at implementere metoden 'Familierådslagning' i DSI Børn. Ved en familierådslagning samles barnet og dets udvidede netværk for i fællesskab at lave en plan for, hvad der skal sættes i værk for at styrke barnets trivsel. Det skal dels skabe et større engagement i at finde løsninger for barnet/den unge samt få familie og netværk til at påtage sig en større rolle ift. at støtte op om barnet/den unge.
- I OFS 2023-24 blev der afsat midler til investeringsforslaget 'Øget brug af netværk og netværksanbringelser', der ligesom metoden 'Familierådslagning' skal øge involveringen af netværket i løsningerne omkring barnet – herunder i nogle tilfælde at kunne aflaste eller anbringe barnet hos netværket. Formålet er give større stabilitet og kontinuitet for barnet, forebygge sammenbrud i anbringelserne samt sikre en hyppigere kontakt med de biologiske forældre. Midlerne er blevet anvendt til at ansætte 7 netværkskonsulenter på tværs af myndighed og udfører.

Det rette match ml. barn og anbringelsessted

Udfordring

- Børn og unge på delvist lukkede og sikrede institutioner har ofte en historik med mange sammenbrud i tidligere anbringelser. Det rette match mellem dem og anbringelsessted er derfor vigtigt for at undgå en række tiltag, der ikke har effekt på barnet/den unges situation, som i stedet forværres, og dermed forebygge sammenbrud i anbringelsen.
- At finde det rette match kræver specialviden, et tilstrækkeligt kendskab til barnets/den unges individuelle og komplekse behov samtidig med, at det også kræver kendskab til alle anbringelsestilbuds kompetencer og specialisering.
- Derudover kræver det, at der findes tilbud, der matcher behovene særligt hos de børn og unge, der har komplekse udfordringer.

Vi styrker

- I OFS 2023-24 blev der afsat investeringsmidler til at etablere en tværgående visitation på tværs af DSI Børns myndighedsenheder og centervisitatorer i CBU, der sammen skal drøfte individuelle sager, og finde faglige løsninger med individuelle/skræddersyede kombinationstilbud og kunne matche den unge til det mest egnede anbringelsestilbud internt eller eksternt.
- En del af det tværgående visitationsarbejde vil være at understøtte udbredelsen og brugen af skræddersyede kombinationstilbud, der sammensættes på tværs af forvaltningens egne relevante tilbud og kompetencer. Formålet er, at forvaltningen internt kan løse flere komplekse sager, hvor børn og unges behov ikke kan imødekommes af et enkelt tilbud alene.
- Forvaltningen arbejder løbende på at tilpasse sin tilbudsvifte og har senest igangsat en kapacitetsanalyse af anbringelsesområdet, der skal klarlægge det fremadrettede behov ift. forvaltningens børne- og ungehjem.

Vi ønsker at styrke (kræver udviklingsarbejde)

- Forvaltningen vil undersøge muligheden for at lave pædagogiske observationer i komplekse og svære sager for hjemmeboende børn og unge og på åbne døgninstitutioner, så vi ikke skal vente til barnet/den unge kommer i målgruppen for en sikret institution. Lovgivningen fastlægger ikke umiddelbart nogen krav til en pædagogisk observation. Forvaltningen afsøger, om forslaget skal indgå i et investeringsforslag til OFS 2025-26.

Under anbringelsen

- Mere helhedsorienterede og specialiserede indsatser

Introduktion

Børn og unge på delvist lukkede og sikrede institutioner har flere skift i anbringelsessteder bag sig. Det viser data os. Det peger på, at de tidligere anbringelser ikke har kunne imødekomme de behov, som børnene og de unge har haft tidligere. Udover at sikre den rette match fra starten, må vi derfor også kigge på både at styrke rammerne for indsatsen, så de understøtter det behandlingsmæssige arbejde, og at styrke kvaliteten af indsatsen på vores børne- og ungehjem særligt med fokus på at indsatsen bliver mere helhedsorienteret ift. på alle aspekter af den enkeltes tilværelse, herunder sundhed, forbrug af rusmidler, psykiatriske problemstillinger, og familien og netværkets rolle.

Formålet er, at barnets/den unges udfordringer ikke eskalerer yderligere med den konsekvens, at anbringelsen bryder sammen og barnet/den unge må rykke til en mere indgribende/specialiseret anbringelse, fx på en delvist lukket eller sikret institution. Anbefalingerne om at sikre en mere helhedsorienteret behandlingsindsats er både rettet mod de åbne børne- og ungehjem og de to delvist lukkede institutioner Nexus og Skodsborg samt den sikrede institution Sønderbro, som Københavns Kommune driver.

Når det drejer sig om børn og unge på delvist lukkede og sikrede institutioner, som typisk har komplekse udfordringer og oftest meget udad- eller indadadreagerende adfærd, som kan være til fare for andre eller dem selv, er det også vigtigt, at vi forholder os til, hvordan vi i videst muligt omfang forebygger brugen af magtanvendelser. Her kan en styrket helhedsorienteret indsats gøre en del, men vi skal også kigge på kompetencer og fysiske rammer.

Styrket fokus på anbragte børn og unges sundhed

Udfordring

- Forskning viser, at anbragte børn og unge generelt har en ringere somatisk og psykiatrisk sundhedstilstand end deres jævnaldrende.
- Typisk har de gennem deres opvækst haft færre kontakter til sundhedssystemet herunder deres praktiserende læge.
- Driften har peget på et behov for at supplere pædagogfagligheden med den sundhedsfaglige dimension.
- Det betyder samtidig, at vi skal blive skarpere på, hvad det konkret vil sige at arbejde sundhedsfagligt i en pædagogisk ramme.

Vi ønsker at styrke (kræver tilførsel af midler)

- Adgangen til sundhedsfaglige kompetencer og at gennemføre sundhedsfaglige screeninger af de børn og unge, hvor der gennemføres en børnefaglig undersøgelse samt af døgnanbragte børn og unge. Forvaltningen afsøger mulighederne for, at det kan indgå som et investeringsforslag til OFS 2025-26.
- Ligesom på voksenområdet ønsker forvaltningen, at der kan knyttes faste læger til børne- og ungehjemmene via de praktiserende lægers overenskomst. Det vil kræve en dialog med Danske Regioner og PLO.

Vi styrker

- I Center for Børn og Unge arbejder de for at styrke de sundhedsfaglige kompetencer, så der i tilknytning til hvert døgntilbud er ansat helt eller delvist sundhedsfagligt personale.

Bedre samarbejde med psykiatrien

Udfordring

- Dataanalysen viser, at 3 ud af 4 børn og unge på sikrede institutioner og de delvist lukkede institutioner, som ikke er specialiserede socialpsykiatriske institutioner, har mindst én psykiatrisk diagnose, ofte flere. Dette er langt flere end på øvrige anbringelsessteder.
- Forvaltningen oplever, at stadig flere børn og unge får en diagnose eller der er mistanke herom. Nogle er så syge, at de er til fare for dem selv fx via selvskade og selvmordsrisiko. Opgaven er at beskytte dem, men adgangen til psykiatrien er udfordrende.

Vi styrker

- Forvaltningen arbejder løbende på at styrke samarbejdet med psykiatrien. Vi har fx etableret et specialmyndighedsteam (KIT) til alle sager, der skal udredes i psykiatrien, og hvor SOF ikke tidligere har kendt barnet/den unge. I kendte sager yder teamet støtte til barnets/den unges faste rådgiver. Derudover har forvaltningen faste samarbejds møder med psykiatrien på ledelsesniveau.

Vi ønsker at styrke

Kræver dialog med andre aktører:

- Enkelte af de socialpsykiatriske børne- og ungehjem, herunder Skodsborg, har et døgninstitutionsteam fra Region Hovedstaden, der varetager den psykiatriske behandling på institutionen samt rådgiver personalet. Forvaltningen ønsker at udbrede til andre børne- og ungehjem, hvor psykiatriske diagnoser er en udfordring fx Nexus. Hvis Socialudvalget ønsker det, kan forvaltningen på vegne af udvalget rette henvendelse til Regionen Hovedstadens Social- og Psykiatriudvalg med opfordring om at udbrede modellen med døgninstitutionsteams.
- Ift. Sønderbro er det vigtigt, at der indgås ensartede samarbejdsaftaler med regionernes psykiatrier, så adgangen til psykiatrisk hjælp på det sikrede døgninstitutioner er ensartet på tværs af landet. Dette arbejde foregår nationalt

Kræver tilførsel af midler:

- Forvaltningen har etableret et psykiatrifagligt konsulentteam, der kan rådgive i konkrete sager på børne- og ungehjem og i myndighedssager. Forvaltningen vil gerne styrke adgangen til psykiatrifaglig rådgivning og sparring fra psykologer og psykiatriske sygeplejersker yderligere – særligt i svære og komplekse sager. Indgår i et investeringsforslag til OFS 2025-26.

Bedre rusmiddelbehandling til anbragte unge

OBS: Nyt dobbelt-diagnosetilbud vedtaget med 10 års planen for psykiatrien

Udfordring

- Hovedparten af børn og unge på delvist lukkede og sikre institutioner har et problematisk forbrug af rusmidler. Rusmidler kan skade hjernens udvikling og forstyrre fx indlæringsevne og impuls kontrol samt påvirke den unges psykiske tilstand.
- Deres motivation for rusmiddelbehandling er flygtig, hvor de er parate den ene dag og ikke den anden. De skal derfor gribes i det øjeblik, hvor de giver udtryk for, at de gerne vil i behandling.

Vi ønsker at styrke

Kræver tilførsel af midler:

- Nyt ungebehandlingstilbud i Center for Rusmiddelbehandling, som kombinerer sundheds- og socialfaglige indsatser, målrettet unge med en afhængighed af fx opioider og benzodiazepiner. Indgår muligvis i forhandlingerne om OFS 2025-26 og Budget 2027.
- Udgående rusmiddelbehandling på institutioner, hvor en stor andel af de unge har et forbrug af rusmidler, herunder Skodsborg, Nexus og Sønderbro. Indgår muligvis i et investeringsforslag til OFS 2025-26.
- Udredning og behandling for abstinenser. Indgår muligvis i enten budget- eller investeringsforslaget, som er nævnt ovenfor.

Kræver dialog med andre aktører:

- Forvaltningen ønsker at gå i dialog med civilsamfundsaktører som fx Reden Ung ift. at kunne trække på deres ekspertise omkring salg og udveksling af seksuelle ydelser og rusmidlernes rolle heri.

Skabe ro fra start for unge i kaos

Udfordring

- Nogle børn og unge lever et så kaotisk liv og ønsker ikke at være anbragt, at de rømmer så meget fra deres anbringelsessted, at det ikke er muligt at arbejde behandlingsmæssigt med dem.

Vi styrker

- Vi vil øge brugen af muligheden i lovgivningen for at tilbageholde unge i 14 dage, hvor vi vurderer, at der er behov for at få skabt ro og undgå rømninger i den første tid på et nyt anbringelsessted.
- Vi underviser børne- og ungerådgiverne samt børne- og ungehjemmene i de juridiske rammer og muligheder og opdaterer vores vejledningsmateriale, så det er tydeligt, hvornår og hvordan en afgørelse om 14 dages tilbageholdelse træffes.

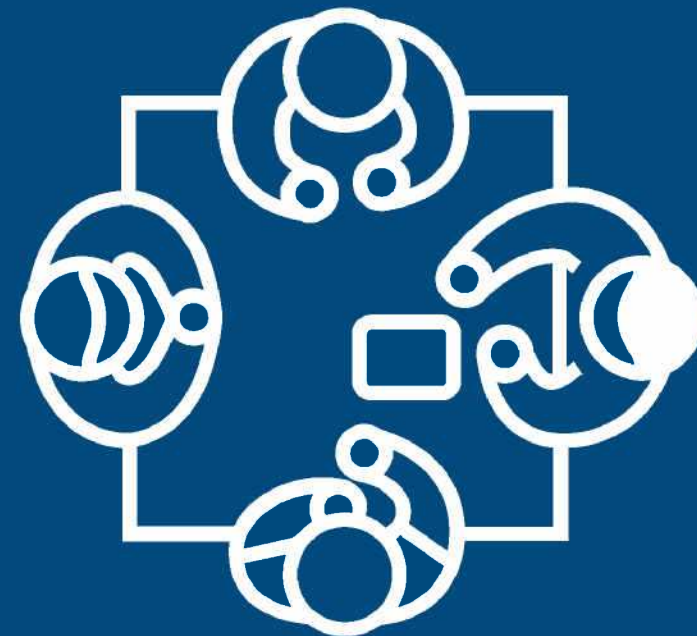
Institution og børne- og ungeråd giver har et fælles ansvar for at lykkes

Udfordring

- Institutionerne mangler ofte kendskab til barnets/den unges styrker og udfordringer, når de bliver anbragt.
- Når der opstår udfordringer i anbringelsen af barnet/den unge, er der behov for en tæt koordinering mellem myndighed og udfører, så udfordringer løses i fællesskab.

Vi styrker

- Børn og unge skal opleve, at vi er fælles om indsatsen. Derfor har Socialforvaltningen udviklet et fast koncept for samarbejdet mellem myndighed og udfører, herunder opstarts- og opfølgingsmøder. Den unge deltager så vidt muligt på møderne, så deres perspektiver og ønsker inddrages systematisk. Samarbejdsformen skal styrke overlevering af viden, fælles forventningsafstemning, enig om mål for indsatsen og aftaler om, hvem der er ansvarlig for hvad. Med samarbejdsformen er det aftalt, at der skal ske hyppigere opfølgning i de unges sager for hurtigt at kunne justere i indsatsen, hvis behovet opstår. Som udgangspunkt følges der op hver 12. uge.
- Implementeringen og forankringen af samarbejdsformen fortsætter ind i 2026, fx med fokus på at få onboardet nye medarbejdere og fastholdt en implementering af samarbejdsformen bl.a. gennem udvikling af materialer til ledere og medarbejdere.

Konfliktnedtrappende fysiske rammer

Udfordring

- Utidssvarende fysiske rammer, der kan være mere konfliktoptrappende end konfliktdæmpende
- Institutionspræg og manglende hjemlighed

Vi styrker

- Flytning af Skodsborg til nybyggeri i Emdrup forventeligt i 2028. Nybyggeri forbedrer vilkårene for unge, der overgår fra åben til delvist lukket plads samt øger sikkerheden bl.a. gennem ét plan og gennemsigtighed i bygningen via en atriumgård. Mulighed for at opdele afdelingen i mindre enheder ved uro.
- I forbindelse med en udbedring af skimmelsvamp på syv af Nexus' åbne pladser har der været fokus på at skabe en mere hjemlig atmosfære bl.a. ved at lægge trægulv i stedet for linoleum.

Vi ønsker at styrke (kræver tilførsel af midler)

- I Budget 25 er der givet en planlægningsbevilling til en udvidelse samt modernisering af Sønderbro efter, at Socialtilsynet havde bemærket, at "tilbuddets fysiske rammer kun i lav grad lever op til de unges behov for fællesskab og privatliv. Dertil at tilbuddets fysiske rammer kun i lav grad formår at understøtte en differentiering, som tilgodeser målgruppernes forskellige anbringelsesvilkår.". Det kræver, at der afsættes en anlægsbevilling.

Faglige kompetencer og systematisk brug af metoder

Udfordring

- Det er børn og unge med meget komplekse udfordringer, der anbringes på delvist lukkede og sikrede institutioner. De kan have udadreagerende og/eller kriminel adfærd, et problematisk forbrug af rusmidler og tendens til at rømme fra institutionen. De kan også have svært ved at regulere deres temperament.
- Det kræver fagligt kompetente medarbejdere og en systematisk brug af metoder at kunne tilbyde et højt fagligt specialiseret samt et konfliktnedtrappende miljø.

Vi styrker

- Kompetenceudvikling ift. at styrke tryghed og sikkerhed for medarbejdere og ledere og styrke kvaliteten i indsatsen. Der er afsat i alt 3,8 mio. kr. fra Social- og Boligstyrelsen til Nexus, Skodsborg og Sønderbro. Nexus uddannes i den neuroaffektive tilgang. Skodsborg uddannes i DAT (Dialektisk Adfærds Terapi), og Sønderbro uddannes indenfor psykiatrinære problemstillinger, rusmiddelbehandling og mentalisering.
- Mere systematisk brug af omplaceringer til andre institutioner under Center for Børn og Unge for medarbejdere, som pga. et krævende arbejdsmiljø på nogle tilbud kan have brug for et scenskifte. Formålet er blandt andet at fastholde erfaring og kompetencer i forvaltningen.

Vi ønsker at styrke (kræver tilførsel af midler)

- Fælles uddannelse på tværs af myndighed og udfører. Budgetnotat kan bestilles til forhandlingerne om Budget 2027

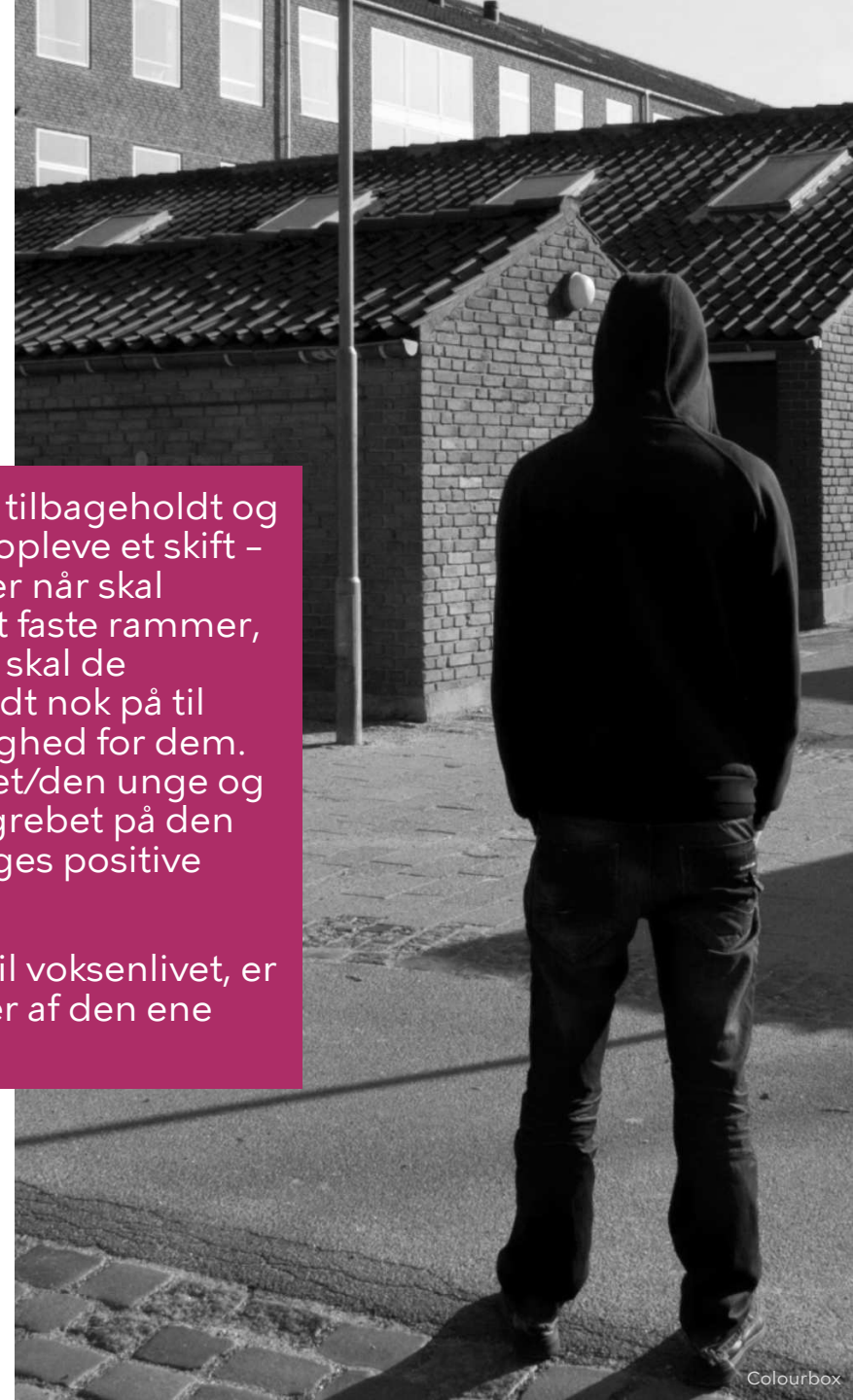
Efter anbringelsen

- Udslusning, overlevering og overgange

Introduktion

Anbringelse på en delvist lukket eller sikret institution, hvor barnet/den unge bliver tilbageholdt og dermed oplever et frihedstab er og bør være kortvarig og midlertidig. De vil derfor opleve et skift – enten når de skal flytte til et mindre indgribende anbringelsestilbud i åben regi, eller når skal videre i en voksentilværelse. På delvist lukkede og sikrede institutioner er der meget faste rammer, som ikke på samme måde findes på åbne anbringelsessteder eller i egen bolig. Det skal de børnene og de unge nu lære at navigere i, og derfor er det vigtigt, at de er klædt godt nok på til den overgang både ift. deres kompetencer og ift. at få skabt tryghed og genkendelighed for dem. Samtidig er det også vigtigt, at overgangen er godt nok planlagt og viden om barnet/den unge og deres perspektiver og ønsker videregives til det nye anbringelsessted, så de bliver grebet på den rette måde det næste anbringelsessted. Hvis ikke, risikerer vi at tabe barnet/den unges positive udvikling i overgangen.

Noget andet, der i særlig grad er vigtigt for sårbare og udsatte unge i overgangen til voksenlivet, er at have et netværk og stabile relationer, der kan støtte, når man oplever udfordringer af den ene eller anden art.

Bedre overgange

Udfordring

- Overgange er vigtige og ofte sårbare tidspunkter i livet for børn og unge, uanset om det er overgangen til et nyt anbringelsessted, udslusning eller overgangen til voksenlivet.
- Uanset typen kræver overgange særlig opmærksomhed og støtte, da de indebærer store forandringer i den unges hverdag, relationer og følelsesmæssige tryghed.
- Mange anbragte unge har ikke samme muligheder for hjælp og støtte fra deres forældre i overgange som andre unge.
- En stor del af anbragte unge har også tidligere oplevet ustabilitet og brudte relationer, og det er derfor afgørende, at overgange planlægges i god tid, sker i et trygt tempo og med inddragelse af den unge selv.

Vi styrker

- Forvaltningen er i gang med et større arbejde omkring overgange i Ét SOF, herunder overgange mellem børne- og voksenområdet. Det er forventningen, at ændringerne ifm. Ét SOF giver gode muligheder for at skabe bedre overgange. Der kigges bl.a. på, om overgangen fra børne- og ungehjem og botilbud skal systematiseres og standardiseres mere. Indgår muligvis i et investerings-forslag til OFS 2025-26.
- I Budget 2026 blev der afsat midler til et pilotprojekt om forløb til anbragte unge, der skal der styrker deres færdigheder, så overgangen til et selvstændigt voksenliv bliver nemmere.

Vi ønsker at styrke (kræver udviklingsarbejde)

- At kigge på muligheden for udslusningsforløb ved at knytte hybler til relevante børne- og ungehjem fx Nexus, så unge kan komme i egen lejlighed men fortsat med støtte fra kendte voksne.
- At undersøge mulighederne for, at medarbejdere for det afgivende anbringelsessted kan følge med den unge til et nyt anbringelsessted i den første tid, fx gennem en takstforhøjelse det sidste år.

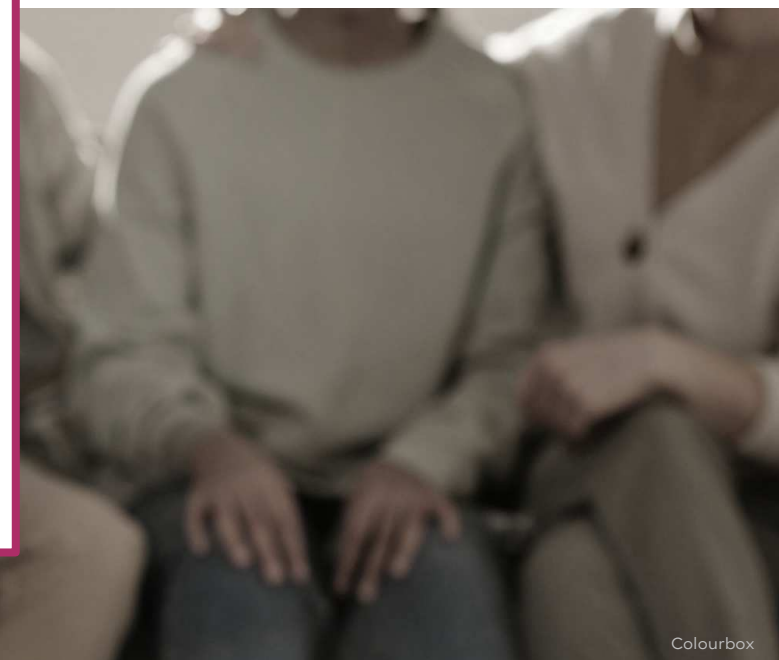
Styrkelse af forældrenes rolle i den unges liv

Udfordring

- For mange forældre er i dag "kulisseforældre", når deres ung er anbragt, dvs. at de er alene står på sidelinjen og ikke er en aktiv part i den unges hverdag
- Men Socialforvaltningen er kun gæster i den unges liv, mens forældre, øvrig familie og netværk er mere blivende – de er der både før, under og efter en anbringelse. For mange anbragte unge bliver det særligt tydeligt, når de forlader anbringelsesstedet og står over for en ny overgang – hjem, videre til et andet sted eller ud i egen bolig. Her er de ofte sårbare og mangler et trygt og støttende netværk.

Vi styrker

- Ligesom vi styrker inddragelsen af forældre og netværk til at finde løsninger inden en anbringelse, ønsker Socialforvaltningen også at gøre forældrene til en aktiv del af den unges hverdag, så relationen styrkes og forældrenes klædes på til at kunne tage ansvar for den unge efter endt anbringelse
- Derfor er både Nexus og Sønderbro i gang med at etablere familierum, hvor de unge kan være sammen med deres familie om noget positivt som fx madlavning.

Colourbox

Vi ønsker at styrke (kræver udviklingsarbejde)

- Forvaltningen vil undersøge mulighederne for at benytte familieanbringelse til unge, fx ift. særlige udslusningspladser.